

MEI 2021

“De Europese Unie stelt bereid te zijn om het voorstel te bespreken, doch doet duidelijk nog geen concessies”

EEN EINDE VOOR PATENT OP CORONAVACCINS?

De ontwikkelingslanden binnen de Wereldhandelsorganisatie, waaronder India en Zuid-Afrika, kwamen met een voorstel om de patenten op de coronavaccins tijdelijk vrij te geven.

Dit zou de wereldwijde productie van de vaccins stimuleren, waardoor er sneller gevaccineerd kan worden. De vaccinatie in lage- en middeninkomenslanden zou eveneens verhoogd kunnen worden. Op heden werd er nog maar 17% van de vaccins aan voormelde landen geleverd, waar zij thans 47% van de wereldbevolking vertegenwoordigen.

Momenteel worden de vaccins beschermd door een patent (i.e. een octrooi), hetgeen de uitvinder het exclusieve recht geeft om het vaccin te produceren en te commercialiseren. Dit exclusief recht stimuleert de innovatie, nu de uitvinder zijn investering kan terugverdienen binnen de beschermingstermijn waarbinnen hij het exclusief recht geniet om het vaccin te verkopen.

De tijdelijke vrijgave van de patenten werd niet onmiddellijk met open armen onthaald. De Europese Unie stelt bereid te zijn om het voorstel te bespreken, doch doet duidelijk nog geen concessies. We zien daarentegen wel een bijzondere wijziging in de positie van de Verenigde Staten. Waar de VS eerst weigerachtig tegenover het voorstel stond, verklaart de Amerikaanse ambassadeur voor Handel, Katherine Tai, dat de VS het voorstel steunt en dat bijzondere omstandigheden vragen om bijzondere maatregelen. Het voorstel wordt inmiddels door meer dan 100 landen gesteund.

De farmaceutische sector blijft evenwel gekant tegen de vrijgave van de patenten. Men stelt dat weinig landen effectief de capaciteit hebben om meer vaccins te produceren als zij daar toestemming voor krijgen. Daarnaast wijst men op de schaarste aan grondstoffen. Deze grondstoffen dienen optimaal ingezet te worden om hoogwaardige vaccins af te leveren, waarbij de kwaliteit te allen tijde gegarandeerd blijft.

Deze stellingen worden evenwel tegengesproken, nu verschillende grote farmaceutische bedrijven in o.a. Israël, Canada, Bangladesh en Pakistan stoten op de onwelwillendheid van de uitvinders van de coronavaccins om een samenwerking aangaande de productie op poten te stellen. Alle partijen zijn akkoord dat de kwaliteit van de vaccins primeert, doch zelfs grotere farmaspelers hebben reeds kwaliteitsproblemen ervaren. Zulks kan dan ook niet aangewend worden als argument tegen de opheffing van de patenten.

Bovendien vrezen tegenstanders dat de tijdelijke opheffing van patenten nefast zal zijn voor de innovatie. Overheden hebben echter wereldwijd miljarden aan publieke middelen geïnvesteerd in de ontwikkeling en de productie van coronavaccins. Dit maakt dat een groot deel van het risico reeds werd geneutraliseerd.

De vraag stelt zich of overheden de problematiek niet kunnen verhelpen door het opleggen van een dwanglicentie. Een dwanglicentie zal de uitvinder dwingen om de mogelijkheid tot het produceren van de vaccins vrij te geven. Een dwanglicentie biedt echter onvoldoende zekerheid, nu de uitvinder geen inzicht zal moeten delen over het productieproces.

De kennis over het productieproces, hetgeen bijzonder complex is bij de coronavaccins, is nochtans essentieel. De loutere vrijgave van een patent zal niet volstaan. Het is dan ook uiterst belangrijk om de farmaceutische bedrijven te incentivieren om hun kennis van het productieproces te delen als er een tijdelijke opheffing van de patenten komt.

Katrien Loyens
Advocate ConSenso

Kantoor Genk
Henry Fordlaan 47, B-3600 Genk
T +32(0)89 32 29 10

Kantoor Tongeren
Piepelpoel 13, B-3700 Tongeren
T +32(0)12 39 83 70

www.consenso.be • info@consenso.be